

**Somogy Vármegyei Duráczky József Óvoda, Általános
Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
és Kollégium**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Készítette:

Gyurina Eva
Gyurina Eva
főigazgató

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	3. oldal
1. NEVELÉSI PROGRAM.....	9. oldal
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai.....	10. oldal
1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai.....	10. oldal
1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	15. oldal
1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezettudatos magatartás kialakításának támogatása.....	18. oldal
1.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	22. oldal
1.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	23. oldal
1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységeink.....	27. oldal
1.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	31. oldal
1.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	31. oldal
1.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	34. oldal
1.11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	35. oldal
2. Az iskola helyi tanterve.....	37. oldal
2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői.....	37. oldal
2.2. A választott kerettanterv feletti óraszám.....	37. oldal
2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	44. oldal
2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	44. oldal
2.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése.....	47. oldal
2.6. Kiegészítő foglalkozások.....	47. oldal
2.7. Projektoktatás.....	47. oldal
2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	48. oldal
2.9. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	49. oldal
2.10. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	54. oldal

„Vezesd őket, utat ne tévessz,
S magadhoz mindig hű maradj,
Mert élen állsz, és messze látszol,
Sose feledd: példa vagy!”

Nagy László

Bevezetés

INTÉZMÉNYI ADATOK

Az intézmény neve: Somogy Vármegyei Duráczky József Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium

Rövidített elnevezés: SM Duráczky EGYMI és Kollégium

Feladatellátási hely: 7400 Kaposvár, Somssich Pál utca 8.

Fenntartó: Kaposvári Tankerületi Központ

Az intézmény az alábbi intézményegységekre tagolódik:

- óvoda
- általános iskola
- diákotthon (kollégium)
- utazó gyógypedagógiai, utazó konduktív pedagógiai ellátás

Az intézmény kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekeket/tanulókat lát el a SVMPSZSZ Szakértői Bizottságának és a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Székhely Szakértői Bizottság intézménykijelölése alapján. Az ellátást jól képzett, több gyógypedagógiai területen szakképesített, széles körű terápiás jogosítvánnyal rendelkező szakemberek biztosítják.

Pedagógiai programunk az intézményegységek sajátos programjait tartalmazza a közös alapelveket követően intézményegységekre bontva.

Az intézményegységekre vonatkozó programok tartalmazzák az érintett intézményegység rövid bemutatását is.

Intézményünk nevelési alapelvei

Célunk, hogy valamennyi gyermeknek biztosítsuk a sérülés-specifikus gyógypedagógiai, habilitációs és rehabilitációs tevékenységünkkel az egyéni szükségletek szerinti oktatást, nevelést.

- Személyre szabott fejlesztéssel alakítjuk az alapvető szocializációs és tanulási képességeket az egyéni értelem, érzékszervi és testi akadályozottság figyelembevételével.
- Az önálló ismeretszerzés, tanulás képességének fejlesztését az egyéni adottságok függvényében végezzük, kompenzáló-korrigáló technikák elsajátításával.
- Hangsúlyt helyezünk a jól működő képességek, adottságok, pozitív személyiségjegyek feltárására, fejlesztésére. Minden tanulónak biztosítjuk az önmegvalósítás lehetőségét.
- Gondot fordítunk – az életkornak, fejlettségi szintnek megfelelően – az általános emberi értékek megismertetésére, elfogadására, azokkal való azonosulásra.
- Az egyéni szükségletek szerint megfelelő feltételeket nyújtunk gyermekeinknek a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez.
- Hatékony felzárkóztató munkával támogatást adunk a szociokulturális hátrányok leküzdéséhez.
- Kiemelt fontosságú önmaga és társai másságának elfogadása, a társadalmi beilleszkedés és viselkedés formáinak elsajátíttatása.
- A tanulóink szellemi, lelki, fizikai fejlesztését az érintett gyógypedagógusok, pedagógusok, pedagógiai munkát segítők egységes ráhatással, az egyéni adottságokra, a sérülés-specifikus szükségletek szerint végzik.
- Alkotó pedagógiai klímát teremtünk az eredményes munka érdekében.
- Alapvető feladatunk, hogy a nevelő-oktató munka során a tanulók személyiségfejlesztését a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlesszük.
- Nagy gondot fordítunk a tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezésére.
- Minden gyermek esetében fontos feladatnak tartjuk a jól fejleszthető képességek, az egyéni tehetség feltérképezését, gondozását
- A gyermek és ifjúságvédelmi tevékenység átfogja intézményünk életét azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, hogy lehetővé tegye a veszélyeztetett vagy hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítását, képességeik kibontakozását.

- Egyénre szabott differenciálással segítjük a tanulási kudarcnak kitett, lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók felzárkóztatását.
- Tanulóink nevelése, oktatása csak a szülői házzal való szoros együttműködésben képzelhető el.
- Intézményünk a szocializációnak olyan színtere, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartás mintáinak kialakítására és begyakorlására.
- Biztosítjuk a mindennapos testmozgást, gondot fordítunk az általános fizikai teherbíró képesség mérésére. (NETFIT mérés)
- Életkorhoz, képességekhez igazított, alkalmazható ismeretek nyújtásával, gyakorlati tevékenységekkel segítjük a környezettudatos szemléletformálást.
- A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az határozza meg, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul a helyi tantervekben előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak – az előző értékelés óta.
- A magatartás (példás, jó, változó, rossz), a szorgalom (példás, jó, változó, hanyag) minősítést az osztályban tanítók végzik a nevelőtestület által kialakított szempontrendszer alapján.
- A tanulók tanulmányi, magatartási, szorgalmi értékelését az osztályfőnök ismerteti az osztályozó értekezleten félévkor és év végén.

Az intézményi alapelvek az intézmény valamennyi intézményegységére egységesen alkalmazandók, a kapcsolódó célok és feladatok az adott intézményegység programjában kerülnek meghatározásra.

Óvoda:

Óvodánk a családi nevelés kiegészítőjeként a gyermekek óvodai életének kezdetétől az iskolába lépésig biztosítja a gyermekek fejlődésük és nevelésük optimális feltételeit. A nevelés elsődleges színtere a család. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodánk esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. A gyermekeket - mint fejlődő személyiségeket – gondoskodással vesszük körül, és különleges védelemben részesítjük.

Az eredményes nevelés alapja az óvodapedagógus és a logopédus szorosan egymásra épülő munkája. Az óvodapedagógus szakmai önállóságának birtokában irányítja a nevelés és személyiségfejlesztés folyamatát, melyben döntő jelentősége van a humanizmusának (ember-, gyermekközpontúságának) pedagógiai optimizmusának. Ebben a folyamatban központi szerepet tölt be a gyermek egyediségének elfogadása, tisztelete, megbecsülése, tehetségének kibontakoztatása és hazaszeretetre nevelése – a gyermek képességeinek és a szakértői bizottság által jelzett nehézségeinek figyelembe vételével.

Az óvodában dolgozó pedagógusok, dajkák és pedagógiai, gyógypedagógiai asszisztensek személyiségükkel modellt nyújtanak annak elfogadásában, hogy mindannyian különbözőek vagyunk.

Pedagógusaink, és az óvoda dolgozóinak gyermekcentrikus szemlélete, elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, jelent a gyermekek számára. Az óvodapedagógus, logopédus, szurdopedagógus tevékenysége és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az intézményünkbe járó sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének eredményességéhez.

Nevelési programunk alapelve, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben a folyamatban az óvoda kiegészítő, támogató szerepet vállal. A hallássérült óvodai csoportban, az „Óvodai fejlesztési program súlyos fokban hallássérült gyermekek számára” című program alapján tervezünk, valamint a nagyothalló gyermekek fejlesztése a „Mondom – hallom” című minősített óvodai program szerint történik. A logopédiai óvodai csoportokban pedig az Óvodai nevelés országos alapprogramja mellett a „Taníts meg engem!” logopédiai óvodai minősített fejlesztő programot alkalmazzuk. A halmozottan fogyatékos hallássérült gyermekek számára adaptáció készült a hallássérültek minősített tanterve és az értelmi fogyatékos óvodai program minősített tanterve alapján. Mindkét területen az alapidokumentumok kiegészülnek a „Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveivel”.

Óvodánkból a gyermekek a SVMPSZSZ szakértői vizsgálata alapján tovább léphetnek egyrészt bármelyik többségi iskolába, illetve igénybe vehetik intézményünk logopédiai iskolai első osztályait is.

Általános iskola

Az 1897-ben alapított intézményünk általános iskolájának alapításkori feladata, főként a Dél-Dunántúli régió hallássérült gyermekeinek iskoláztatása volt. Ezt az alapfeladatot napjainkig megőrizte.

1 - 8. évfolyamon nevelünk, oktatunk hallássérült gyermekeket, akik sérülésüket tekintve nagyon vegyes csoportot alkotnak: az ép értelmű siketek és nagyothallók mellett, jelentős számban jelen vannak a halmozottan sérült hallássérültek is. A halmozottan sérültek csoportjának egy része ép intellektusú, de súlyos beszéd – és nyelvtanulási zavarral küzdenek (diszfázia), másik részüknél különböző súlyosságú értelmi fogyatékoság társul a hallássérüléshez. Mellettük van néhány hallásjavító műtéten átesett, cochlea implantátumot viselő tanítványunk is. A hozzánk beiskolázott hallássérült tanulók túlnyomó része külön, a számukra szervezett alacsony létszámú (5 -8 fő) osztályokban tanul, kisebb részük – főleg az enyhébb nagyothallók, jó beszédállapottal rendelkező tanulók és az implantáltak - pedig a logopédiai osztályokban, belső integráltként.

A logopédiai osztályainkban beszéd fogyatékos, nyelvfejlődési zavarral és/vagy súlyos tanulási zavarral (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia és esetleges járulékos zavarai) küzdő gyermekek tanulhatnak legfeljebb 14 fős osztálylétszámmal. Valamennyi sajátos nevelési igényű tanuló, a szakértői véleményekben leírtak szerint részesül terápiás foglalkozásokban, a tanítási - tanulási folyamatban a pedagógusok, gyógypedagógusok, szaktanárok sérülés-specifikus, az egyéni igényekhez igazodó módszereket alkalmaznak.

Kollégium (diákotthon):

A Kaposvártól távol élő gyermekek számára intézményünk minden igényt kielégítő hétközi kollégiumi ellátást biztosít. Diákotthonunknak az intézmény főépülete, a 2000-es évek derekán teljes felújításon és bővítésen átesett, a belváros határán elhelyezkedő impozáns, a klasszicista építészeti stílus jegyeit magán hordozó épület első és második emelete biztosít helyet. A teljes egészében akadálymentesített intézmény 50 férőhelyes. A gyermekek kettő, három, illetve négyágyas szobákban kerülnek elszállásolásra, melyek mindegyikéhez saját fürdő és mosdóhelyiség tartozik.

A kényelmes hálósobák mellett a színvonalas és hasznos időtöltést biztosítani képes helyiség található diákotthonunkban. A délutánok folyamán tanulóink ellátogathatnak az iskolai könyvtárba, tankönyhába és lehetőségük van az előadóban filmvetítésre, kollégiumi est megrendezésére is. Ezek a tevékenységek - az információszerzés mellett - a sikeres tanulmányi munkához is nagymértékben hozzájárulhatnak.

Legfontosabb feladataink közé tartozik - a szülői ház iránti hiány mérséklésének érdekében - az otthonos és családi légkör megteremtése. Prioritást élvez a gyermekek sikeres tanulmányi munkájához szükséges keretek biztosítása, az egészséges életmód jelentőségének hangsúlyozása és a megfelelő életvitel folytatásához elengedhetetlen feltételek kialakítása. Továbbá célkitűzésünk, hogy - egy megfelelő normarendszer kialakításával és átadásával - a szükséges szociális kompetenciákkal

bíró, és így a felnőtt korban is érvényesülni képes fiatalokat neveljünk. Diákotthonunkban folytatott oktatási-nevelési munka csak a szülőkkel való szoros együttműködés eredményeként lehet sikeres, így nagy hangsúlyt fektetünk a szülői házzal való aktív kapcsolattartásra is.

Fontos tudnivaló, hogy a diákotthonba csak az intézménnyel tanulói jogviszonyban álló sajátos nevelési igényű óvodásai és tanulói nyerhetnek felvételt.

Utazó gyógypedagógiai és konduktív pedagógiai intézményegység

Intézményünk utazó gyógypedagógusai több évtizede támogatják az integrált SNI gyermekek, tanulók együttnevelését. Támogató, segítő munkájuk nem csak a rehabilitációs órák megtartására korlátozódik, hanem tanácsadást is végeznek, mely egyaránt kiterjed a befogadó intézmények vezetőire, pedagógusaira, valamint a szülőkre, családtagokra is.

Az integrált nevelésben-oktatásban részt vevő gyermekek, tanulók, fiatalok speciális pedagógiai megsegítése, ambuláns keretek közt, az intézményünkben, illetve kiutazással a gyermek befogadó intézményében történhet. Rendkívüli helyzetben az ellátás, kapcsolattartás online formában is megvalósulhat.

Cél: A gyermek, tanuló, fiatal meglévő képességeinek és készségeinek kihasználásával, erősségeire támaszkodva, a képességek fejlesztése.

A fejlesztés egyéni és csoportos formában is megvalósulhat.

Az utazó gyógypedagógus feladata a gyermek/tanuló/ fiatal fejlesztésében:

- Ellátja a gyermek sérülés-specifikus fejlesztését.
- Egyéni rehabilitációs tervet készít.
- Figyelemmel kíséri a törvényben előírt feltételek teljesítését.
- Nyomon követi a gyermek fejlődését (szülői bejegyzéssel pl. videófelvevételek, hangfelvételek, fényképek készítésével).
- Gondozza a gyermek portfólióját.
- Vezeti a gyermek, tanuló, fiatal egyéni átvezetési tervét.
- Közreműködik a gyermek/tanuló egyéni fejlesztési tervének elkészítésében.
- Szükség esetén egyéni eszközhasználati tervet készít.

A befogadó pedagógusok, intézmények számára nyújtott támogatások:

- Érzékenyítés
- Kétirányú aktív hospitálás (tanórán, rehabilitációs foglalkozáson, konduktív foglalkozáson)
- Konzultáció, tanácsadás
- Fecsketábor (átvezetés óvodából iskolába)
- Bemutató óra

- Közös vezetett tanórák tartása (két tanáros modell)
- Együtt lépünk tovább (átvezetés a középiskolába)
- Közreműködés a pályaválasztásban, középiskola kiválasztásában

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai

Pedagógiai alapelvek

Hallássérült, beszéd fogyatékos, nyelvfejlődési-, és súlyos tanulási zavarral küzdő tanulóinknál speciális pedagógiai, rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységünkkel igyekszünk megőrizni és lehetőség szerint fejleszteni a sérült funkciók működőképességét, szükség esetén orvos - egészségügyi közreműködés és gyógyászati segédeszköz biztosításával.

- A tanulás tervezésében, szervezésében, irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot valósítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtetésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére, a természetes helyzetekben való kommunikációfejlesztésre. (aktív tanulás)
- Fontosnak tartjuk valamennyi fejlesztési szakaszban, az önálló életvitelhez szükséges képességek megalapozását.
- A reális önismeret és önértékelés kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány, illetve pálya kiválasztását.
- A nevelési folyamat valamennyi résztvevője – a pedagógus, a szülő és a tanuló – egyenrangú félként vesz részt a folyamatban, közöttük aktív kölcsönhatás van.
- Alkalmazzuk a kompetencia alapú oktatási módszereket, az ismereteket, készségeket és attitűdöket kölcsönhatásban fejlesztjük.
- A tanulók képességeihez igazodó differenciált feladattervezéssel, oktatással és értékeléssel támogatjuk a gyermekek sikeres iskolai előrehaladását, melyhez elengedhetetlen a tanulók aktív együttműködése.
- A nevelési-oktatási folyamatot áthatja a pozitív megerősítés, a tanulás hatékonyságát erősítő tanulástámogató (fejlesztő) értékelés.
- Az intézmény valamennyi dolgozója és tanulója kölcsönös tiszteletben tartja egymás emberi méltóságát, elfogadva a máságot.
- A gyermek és felnőtt közösségben a humánus, az egyediséget elfogadó, segítőkész légkört alakítunk ki, a nevelő-oktató munkát szolgáló, megfelelő tárgyi feltételekkel rendelkező esztétikus környezetben.

Pedagógiai célok

- Mind a hallássérült, mind a logopédiai iskolai osztályokban elsődleges célunk a beszélt és írott anyanyelv alapozásával olyan nyelvi rendszer kiépítése, mely a tanulók nyelvi szintjét figyelembe véve, alkalmas a lehető legszélesebb körű, önálló ismeretszerzésre és önkifejezésre.
- Arra törekszünk, hogy diákjainkban kialakuljon a tanulás iránti pozitív attitűd, és az önálló ismeretszerzés alapvető technikáinak - képességeikhez igazodó - ismeretével lépjenek ki intézményünkéből.
- Az informatika, a digitális eszközök alkalmazása és az idegen nyelv tanulása iránti igény felkeltése járuljon hozzá az alpműveltség kialakításához.
- Feladatunk a szocializáció segítése – képességek, készségek kialakítása, a közösségi élet normáinak követése.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai

A nevelő-oktató munka feladatai:

- Nevelőtestületünk gyógypedagógusainak, pedagógusainak felkészítése a mind szélesebb körű módszertani tudás megszerzésére, alkalmazására. (képzések, tanfolyamok, önművelés).
- Konduktív pedagógiai módszerek beépítése a pedagógiai folyamatba mozgáskorlátozott tanulóink esetében.
- A sérülés-specifikus egyéni szükségletek szerint, lehetőleg több csatornás megerősítéssel kell eljuttatni tanulóinkat (hallássérült és logopédiai osztályainkban egyaránt), az alapvető ismeretek birtokába.
- A tanulás hatékonyságának érdekében a tanulástámogató - fejlesztő értékelés alkalmazása.
- Az aktív tanulási tevékenységek (kooperatív tanulási technikák, projekt módszer) alkalmazásával tegyük élményszerűvé az oktatást, fejlesszük a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, segítőkészségét, empátiáját, toleranciáját.
- A tanuló-tanuló, tanuló-gyógypedagógus/pedagógus, gyógypedagógus/pedagógus-gyógypedagógus/pedagógus közötti együttműködő képesség és hatékony, nyílt kommunikáció fejlesztése.
- Az anyanyelvi, az idegen nyelvi és az infokommunikációs képességek, digitális kompetenciák fejlesztése.

- Egyéni tanulási technikák kialakítása a „tanulás-tanulása” folyamatában (Kompenzáló és korrigáló technikák megismertetése).

A nevelő-oktató munka módszerei és eljárásai, eszközei:

A céljaink elérése érdekében az alkalmazott módszereket és eljárásokat tanulóink sérülés-specifikus egyéni szükségleteihez kell megválasztanunk.

- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.
- A mentális képességek céltudatos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával, gyakoroltatásával készítjük fel tanulóinkat a továbbtanulásra.
- Lehetőség szerint minden gyermek számára biztosítunk képességeinek, érdeklődésének, illetve távolabbi céljainak megfelelő programokat, tevékenységi formákat.
- A tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont az életkori jellemzők és a sérülés specifikus jellemzők figyelembe vétele.
- Az iskolai tanulás folyamatában a gyakorlatközpontúság, az életvitelhez szükséges alkalmazható tudás gyarapítása érvényesül.
- Nevelési célzatú (nyílt és zárt) csoportfoglalkozást és esetmegbeszéléseket szervezünk az esetleges nevelési problémák megbeszélésére, kezelésére, melyekbe meghívjuk az érintett tanulók szüleit is.

A nevelési-oktatói munkánkban alkalmazzuk a kooperatív tanítási technikákat az élményközpontú, aktív oktatás érdekében:

- Csoportos foglalkozásokon változatos munkaformákat alkalmazunk, elősegítve az eltérő szociokulturális háttérű, valamint eltérő képességű gyermekek/tanulók együttműködési készségeinek fejlődését.
- Az oktatás valamennyi módszere: meggyőzés, minta, példa, példakép, példakövetés, eszménykép, bírálat, önbírálat, beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita, beszámoló, meggyőzés – szerepet kell, hogy kapjon szakmai, pedagógiai gyakorlatunkban.
- Az átvett „Jó gyakorlat”-ok hozzájárulnak a személyre szabott oktatás módszereinek tudatos gyakorlati alkalmazásához.
- A papíralapú és a digitális élménykönyvek, naplók, témakönyvek a saját élményen alapuló kommunikációfejlesztést szolgálják.
- A tevékenység megszervezésének módszerei: csoportképzés, kooperatív feladatmegoldás, követelés, megbízás, ellenőrzés, önellenőrzés, értékelés, önértékelés, játékos módszerek, gyakorlás.

A magatartásra ható módszerek:

- Ösztönző módszerek: biztatás, elismerés, dicséret
- Kényszerítő módszerek: felszólítás, követelés, büntetés
- Gátlás kiváltó módszerek: felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés

A nevelési eszközök:

- Nyelvi verbális eszközök: beszélgetés, tanácsadás
- Nem nyelvi (non verbális) eszközök – hangsúlyozottan kapcsolódnak a verbálisokhoz
- Szociális technikák – mintaadás, példakép állítása
- Technikák az ön-, és emberismeret fejlesztéséhez: fejlesztő beszélgetés, csoportfoglalkozások
- Szociális készségfejlesztő technikák: minta-, és modellnyújtás, megerősítés, szerepjáték, dramatizáló tevékenység

A pedagógusok, osztályfőnökök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

Nevelési céljaink megvalósítása érdekében:

Minden pedagógus legyen tudatában annak, hogy elsősorban saját példájával nevel.

Az iskolai élet egészére figyelve segíti a közösség tagjainak emberi kibontakozását.

Személyi ügyekben nem feledkezik meg a szeretetről és diszkrécióról sem.

Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejleszti szakmai és pedagógiai műveltségét.

Rendszeres kapcsolatot tart diákjai osztályfőnökével, nevelőtanáraival, szüleivel, többi tanárával és az intézmény vezetőivel.

Alaposan megismeri a tanulók szakértői véleményét, az abban foglaltak figyelembevételével készíti el tanítási dokumentumait, az egyéni fejlesztési terveket. Ezek megvalósulását dokumentálja reflexiói beépítésével munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében.

Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.

Szakmai szervezetek, szakmai munkaközösségek aktív tagjaként törekszik a folyamatos tudásmegosztásra

Részt vesz szakmaközi fórumokon (műhelymunkák, előadások, képzések) melyek során szélesíti szakmai látókörét, megosztja szakmai tapasztalatait.

Aktívan közreműködik és részt vesz a munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken.

Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében felmerülő elfoglaltságokba bekapcsolódik.

Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban.

Logopédusként állapotfelmérési vizsgálatokat végez, melyek eredményeit fejlesztő munkája kiinduló pontjának tekinti, ezekre alapozva készíti el az egyéni fejlesztési terveket, melyeket a folyamat diagnózis birtokában, szükség szerint, módszertani tudatossággal módosít.

A terápiás munkát végző pedagógus a gyermek/tanuló eredményesebb fejlesztésének érdekében tanácsadói feladatokat is ellát részint a család, részint a pedagógus kollégák felé.

Minden terápiás munkát végző szakember a komplex személyiségfejlesztés részének tekinti a fejlesztő munkát. A szülőket rendszeresen tájékoztatja gyermekük fejlődéséről.

Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

A pedagógus a tanuló értékeléséről a tájékoztató füzetben illetve a KRÉTA e-naplón keresztül rendszeresen tájékoztatja a szülőket. A bejegyzéseket az osztályfőnök ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt jegyek beírását pótolgatja.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák - foglalkozások - túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén, mint pedagógus-vezető, az osztályfőnök áll.

Az osztályfőnökök, tanulócsoport-vezetők intézményi tevékenységének pedagógiai alapelvei:

Az osztályfőnököket – az intézményegységek vezetőivel konzultálva – az intézményvezető bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

Az intézményünk ellátásában résztvevő gyermekek, tanulók szellemi, fizikai, lelki fejlesztésének közvetlen felelősei a tanulócsoportokat vezető gyógypedagógus, pedagógus

osztályfőnökök. Munkakörükből és felelősségükből következően közvetlen szakmai kapcsolatot tartanak fenn a csoportot tanító kollégákkal, napközi otthoni, kollégiumi csoportvezetővel, a kollégiumvezetővel, a tagozatot irányító intézményegység-vezetővel.

Valamennyi, a gyermekeket érintő oktatási-nevelési kérdésben joga és kötelessége javaslataival, észrevételeivel az adott terület vezetőjét megkeresni. A gyermekek teljes körű fejlesztése érdekében napi kapcsolatban áll (felkészítés, módszertani útmutatás) tanulócsoportha délutános pedagógusával, kollégiumi nevelőjével, szükség szerint egészségügyi alkalmazottal, adminisztratív és technikai dolgozókkal.

Az intézmény pedagógia alapelvei és saját pedagógiai gyakorlata szerint neveli tanítványait. Célzatosan összehangolja osztályukban a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon van. Tanítványai családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálja személyiségüket, segíti önismeretüket.

Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (jelenlét szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével).

Az osztályfőnök

Az osztályfőnökök feladatait a KK által megfogalmazott elvárások foglalják össze, mely részét képezi az osztályfőnökök munkaköri leírásának.

Az osztályfőnökre is vonatkoznak a pedagógusra kijelölt feladatok, ezen kívül további neveléssel összefüggő feladatai:

- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját
- szükség esetén családlátogatáson vesz részt, kapcsolatot tart a szülőkkel, fogadóórakat és szülői értekezletet tart
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, ha a tanuló tanulmányi munkája negatív irányba változik, írásban tájékoztatja/értesíti a szülőt legalább a félév és a tanév vége előtt 1 hónappal
- az osztályban tanító pedagógusokkal együttműködve értékeli a tanulók magatartását, szorgalmát, dicséretre/elmarasztalásra javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: e-napló vezetése, ellenőrzése, félévi, év végi statisztika elkészítése, bizonyítványok, törzslapok megírása, 8. osztályban a továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások, igazolásainak begyűjtése, adminisztrálása, a hiánnyal kapcsolatosan a szükséges intézkedések megtétele.
- a védőnő értesítése után, segíti osztálya kötelező orvosi vizsgálaton való részvételét

- kiemelt figyelmet fordít az osztályban előforduló gyermekvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az intézmény gyermekvédelmi felelőseivel, és a hozzá kapcsolódó külső szakemberekkel (pszichológus, pszichiáter, családgyógyász)
- rendszeresen hospitál osztályában

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széles körűen fejlessze, sajátos nevelési igényűek folyamatos szem előtt tartásával.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket.

- **Értelmi nevelés:** Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. Az egész életen át tartó, folyamatos tanulásra való törekvés igényének kialakítása. Ismerje meg a korszerű informatikai eszközök használatát, kommunikációs jelentőségét.

Az értelmi nevelés területén kiemelt figyelmet fordítunk a kulcskompetenciák fejlesztésére.

Kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv alapján

KULCSKOMPETENCIÁK	TARTALMI MEGJELENÉS
A tanulás kompetenciái	Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy a tanuló képes kitartóan tanulni, saját tanulását – képességeihez mérten - megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.
Kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)	Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

	<i>Mivel iskolánk valamennyi tanulója érintett a beszéd-, nyelvfejlődés különböző típusú és mértékű zavaraiiban, ez a fejlesztési terület kiemelt szerepet tölt be intézményünk szakmai munkájában.</i> Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek és képességeinek megfelelően.
Digitális kompetenciák	Ez a kulcskompetencia felöleli a digitális technológiák magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Fontos szempont a tantárgyi koncentráció megteremtése, és a lehetőség szerinti alkalmazás közbeni ismeret elsajátítás.
Matematikai, gondolkodási kompetenciák	A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést azok alkalmazására. A kompetenciafejlesztés a tanulók egyéni matematikai képességeinek figyelembe vételével történik, hiszen közülük többen a diszkalkulia diagnosztizálása miatt kerültek intézményünkbe.
Személyes és társas kapcsolati kompetenciák	A személyes és társas kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan vegyen részt a közügyekben.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái	A kreativitás, a kreatív alkotás, az önkifejezés magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, amely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása. Intézményünk ezt a területet kiemelten kezeli, tanulóink sok iskolán kívüli kulturális rendezvényt látogatnak.
Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák	A kezdeményezőképeség, a munkavállalói, vállalkozói és innovációs kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így majdani munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgzó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

- **Erkölcsei nevelés:** Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. Tanulóink olykor szélsőséges szociokulturális háttérrel rendelkeznek, ezért fő cél a hátrányok feltárása, lehetőség szerinti – pedagógiai eszközökkel történő - kompenzálása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.
- **Közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelés:** Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása az önismerete fejlesztésével párhuzamosan. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása. A közösen végzett munka sikerességének, hatékonyságának, örömeinek felfedeztetése.
- **Érzelmi, emocionális nevelés:** Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- **Esztétikai nevelés:** Szűkebb és tágabb környezetünk esztétikájának felismertetése, megtartása. Önmagukkal és környezetükkel szembeni igényesség kialakítása.
- **Akarati nevelés:** Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

- **Nemzeti nevelés:** A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének kialakítása.
- **Állampolgári nevelés:** Az alapvető állampolgári jogok, Európai Unió jogok és kötelességek életkornak, a gyermekek sérülésének megfelelő szintű megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai közéletben való részvételre.
- **Munkára nevelés:** Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- **Egészséges életmódra nevelés:** A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Külön gondolat fordítunk a gyógyászati segédeszközök helyes használatának és gondozásának megtanítására.

1. 4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezettudatos magatartás kialakításának támogatása

Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszer-szerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon - serdülőkor - fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen - az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészségvédelme.

Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, az ifjúságvédő, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média stb.

Az egészségkultúráltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

Az egészségfejlesztés fogalma

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma.

Magába foglalja:

- az elsődleges prevenció,
- a mentálhigiéné,
- az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés,
- az önségítés feladatait, módszereit.

Az iskola, mint az egészségfejlesztés legfontosabb színtere

Tanulóink hosszú éveket – általában 6-16. életév közötti időszakot – töltenek el az iskolában. Ebben az életkorban fogékonyak, a személyiségfejlődésükre jelentős hatást lehet gyakorolni. Ezek a hatások nagyban meghatározzák a később kialakuló szokásaikat, életmódjukat. Mivel tanulóink egy részének nincs megfelelő családi mintája az egészséges életmóddal kapcsolatban, ezért ezt az intézménynek kell biztosítani. Ennek érdekében feladatunk elsősorban a prevenció (szűrővizsgálatok biztosítása, oltások megszervezése, egészséges életmód, táplálkozás szokásainak kialakítása). Ezek a tevékenységek az iskolaorvos és a védőnő aktív közreműködésével valósulnak meg. Hátrányos helyzetű tanulóink esetében a legalapvetőbb higiénés szokások bemutatása és elsajátíttatása is feladatként jelenik meg: rendszeres tisztálkodás, ruházat mosása, cseréje, stb.

Az egészségnevelés színterei

Hagyományos tanórai keretek - szaktárgyi órák témafeldolgozásaiba illesztetten.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

Az egészség fogalma

A környezet egészsége

Az egészséget befolyásoló tényezők

A jó egészségi állapot megőrzése

A betegség fogalma

A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata

A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata

Balesetek, baleset-megelőzés

A lelki egészség

A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs

A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)

A média egészséget meghatározó szerepe

Fogyasztóvédelem

Iskola-egészségügy igénybevétele

Ismeretek a tanuló saját testéről, működéséről

Betegségek, gyógyulási folyamat

Az egészséges környezet jelentősége

Az első/második évfolyamtól a negyedik évfolyamig az anyanyelv, a magyar nyelv és irodalom, illetve a környezetismeret tantárgy témakörei.

Az ötödik évfolyamtól a nyolcadik évfolyamig elsősorban a természetismeret és a biológia tantárgy kapcsolódó témakörei.

Kollégiumi szintér

A regionális beiskolázás következtében diákjaink egy része hét közben kollégiumunkban lakik. Ebből eredően az egészségügyi szokások, a testi higiénia kialakítása jelentős szerepet kap az iskolai nevelésen túl a kollégiumi nevelésben is.

A szociokulturálisan hátrányos helyzetű tanulóink magas száma még hangsúlyosabbá teszi ezt a nevelési területet. (lásd: kollégiumi nevelési program)

A segítő kapcsolatok színterei

Szülő, család

Tájékoztatás, felvilágosítás következtében nyerhető meg a szülői háttér a tanulók érdekében végzett munka támogatásához.

A tájékoztatás fórumai:

Szülői értekezlet, iskolai szintű szülői fórum a szülői szervezet és az iskolavezetés szervezésében.

Témától függően felkért előadók:

- fül-, orr-, gégész-, audiológus, foniáter szakorvos,
- mentálhigiénés szakember,
- iskolaorvos,

- iskolapszichológus, pszichopedagógus
- óvodai-, iskolai szociális segítő
- a rendőrség bűnmegelőzési osztályának szakemberei.

Nevelőtestület

Szakmai tanácskozások, fórumok

Városi, vármegyei, országos fórumokon tantestületünk egy-két tagja lehetőség szerint részt vesz. Az előadásokon hallottakról nevelőtestületi értekezleteken vagy munkaközösségi keretekben beszámol.

Egészségügyi szakellátás

Iskolaorvos, kollégiumi orvos

- személyesen irányítja és ellenőrzi az iskola egészségügyi szolgálat tevékenységét,
- elvégzi az életkorhoz kötött szűrővizsgálatokat,
- a gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérése,
- szekunder prevenció megvalósítása,
- a tanulók megbetegedése esetén azonnali ellátás, ápolás.

Munkáját védőnő és az intézmény egészségügyi szakalkalmazottjai segítik.

Iskola-, és óvoda pszichológus vezetésével az SOS-team (pszichopedagógusok, óvodai-iskolai szociális segítő, gyermekvédelmi felelős)

Pszichés eredetű problémák feldolgozásában, közösségalkításban, konfliktuskezelésben, önismeret fejlesztésben nyújt támogatást elsősorban a gyermekeknek.

Támogatást, tanácsadást végeznek a csoport tagjai – igény szerint - szülőknek, pedagógusnak is.

Feladatuk elsősorban a prevenció egyéni vagy csoportos megsegítés formájában.

Szemész szakorvos rendszeres szűrést végez tanulóink körében

Az ortopédiai szűrés is rendszeres – szakorvosi ellátásban.

Pedoaudiológiai ellátás: Fül-, orr-, gége-, audiológus - foniáter szakorvos, audiológiai szakasszisztens, szurdopedagógus gondoskodik a tanulók rendszeres hallásvizsgálatáról, fülészeti, gégeészeti szűréséről, a megfelelő hallókészülékkel történő ellátásról valamint a CI állításról is felkészült szakemberek gondoskodnak.

Gyermekjóléti szolgálatok, családsegítők

Kapcsolatot tartunk fenn tanulóink lakóhelye szerinti szolgálatokkal a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulók otthoni helyzetének, körülményeinek javítása érdekében.

Az iskolai egészségvédelem főbb feladatai:

Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.

Fejtsse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.

Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményeit.

Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.

Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetmegoldásokat) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.

Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászakas elkerülésének módját.

Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.

Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.

Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

1. 5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (anyanyelv-környezetismeret, osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és iskolai szintű rendezvényeken (egészségnap, elsősegély-nyújtási bemutatók) valósul meg.

Cél:

- a tanulók szerezzenek életkori szintjüknek megfelelő ismereteket a leggyakrabban előforduló sérülésekről, azok várható következményeiről,
- ismerjék fel a veszélyhelyzeteket – különösen fontos ez hallássérült tanulóink vonatkozásában (körültekintő közlekedés)
- sajátítsanak el alapvető elsősegély-nyújtási módokat,
- tudjanak segítséget hívni (mentő hívása, segítségkérés ép hallásúaktól)

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása gyakorlatorientáltan, fokozott vizuális megerősítéssel történik. Segítséget adnak ehhez az egészségügyi szolgálatunk dolgozói (iskolai védőnő, ápolónő, a városi Vöröskereszt ifjúsági csoportja).

1.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei

- tanórák
- iskolán, intézményen kívüli, felnőttek által szervezett foglalkozások (napközi, kirándulások, múzeumpedagógiai, könyvtárpedagógiai foglalkozások)
- diákok által szervezett, tanórán kívüli iskolai foglalkozások (mint: Diák-önkormányzati munka)
- egyéb szabadidős tevékenységek (sport, kézműves, szakkörök, érdeklődési körök, tehetségfejlesztő foglalkozások, stb.)

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

Az osztályközösséget a közösségi érdek, a közös cél, a közös értékrend és a közösségi tudat tartja össze.

Legfontosabb cél valódi osztályközösség formálása, amely képes a közös cél érdekében közös értékrend elfogadására, és az iskola szervezett keretein belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni. Megvalósításához több év kitartó, türelmes munkájára van szükség. Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekedhetünk:

- a tanulás támogatása (kölsönös segítségnyújtással, közösségi ellenörzéssel, tanulmányi és munkaerkölcs erősítésével)
- közvetlen tapasztalatszerzés segítése
- közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvés bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével)
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öniszazgató képességének fejlesztése

- a folyamatosság biztosítása, a már elért eredmények továbbfejlesztése a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építés
- olyan nevelőkollektíva kialakítása, megtartása, mely egységes nevelői eljárásaival és összehangolt követeléseivel az egyes osztályokat vezeti, és tevékenységüket koordinálni tudja
- a különböző változatos munkaformákkal (pl.: differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősségérzés erősítése.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatokhoz elengedhetetlenek
- a sokoldalú és változatos foglalkozások járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet és a környezet iránti felelősség érzését.
- közösségfejlesztő, reális önértékelést segítő egyéni és csoportos foglalkozások szervezése az SOS munkacsoport szakembereinek vezetésével

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

- olyan közös érdekeken alapuló közös, konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség is
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- jó kapcsolatok kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel és e tevékenységet segítő külső szakemberekkel
- a csoporton belüli kapcsolatok erősítése
- a csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése az önfegyelem fejlesztése, a társak és foglalkozásvezetők elfogadása, az együttműködés elfogadása
- a tevékenységformákat hasssa át a kölcsönösség és az egyéni képességekre, aktivitásra való építés
- a tevékenységformák kialakításában törekedni kell arra, hogy a résztvevők adottságára építve érdeklődésük ne alkalmanként, véletlenszerűen érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön
- olyan erős érzelmi-értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése, amely során felfedezhetik önmagukban a másik iránti érdeklődés, részvét, megértés, türelem szándékát és képességét, erősítve ezzel a közösséghez való kötődést
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére és hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.
- A közösségfejlesztés során nemcsak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hogy megjelenésükkel, viselkedésükkel, beszédstílusukkal, társas kapcsolataikkal példaként járnak a diákok előtt.
- A személyiség-, és közösségfejlesztést szolgáló tevékenységek között jelentős helyet foglal el a hagyományok ápolása. Ez egyrészt iskolánk hírnevét gyarapítja, másrészt azt bizonyítja, hogy diákjaink igénylik ezen események megrendezését.
- Az iskolán kívüli szabadidős tevékenységek célja olyan tematikus programok megvalósítása, amelyek a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célokhoz, feladatokhoz igazodnak, középpontjukban a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll. A programok keretében lehetőség nyílik olyan tanulási módokra és szervezési megoldásokra, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, az osztályközösségek megerősödését. Az élményalapú tanulás nem-formális és informális tanulási módszerek megvalósításán keresztül biztosít lehetőséget a tanulás közösségi élménnyé formálására. (EFOP 3.3.5)

Az iskola hagyományai a tanév rendjéhez igazodva a következők:

- Ünnepeles tanévnyitó, az elsősök köszöntése, megajándékozása
- Átvezetési programok: Fecsketábor, Felső leszek, Fecskesuli (utazós intézményegység)
- Hallássérültek Világnapja és az iskola napja koszorúzás (szeptember utolsó vasárnapja)
- Szülők-nevelők bálja
- Mikulás ünnepség
- Adventi és húsvéti témnapok
- Karácsonyi ünnepség
- Farsang
- Zöld-hét (fenntarthatóság, környezetvédelem, újrahasznosítás témakörben)
- Gyermeknap
- Tanévzáró ünnepély, végzős tanulók búcsúztatása, ballagás

Tehetséggondozáshoz kapcsolódó állandó programok:

- Mesemondó és illusztrációs verseny
- Versmondó verseny a költészet napja alkalmából
- Alapműveleti matematika verseny
- Komplex tanulmányi verseny a felső tagozatos tanulók számára
- Iskolai szépíró verseny
- „Duráczky-tehetségnap”: kulturális bemutató, „Duráczky” díjasok köszöntése (1 kolléga, 1 külső intézménytámogató), „Kisokos”, „Jó sportoló”, „Ügyes kezek” díjak átadása (tanulóknak), kiállítás óvodásaink, iskolásaink munkáiból
- Pünkösdi hangverseny és kiállítás (Zeneiskolával közös rendezvény)
- Hallássérültek Borbély Sándor Tanulmányi Versenyének megrendezése

Iskolánk tanulói – lehetőség szerint - részt vesznek hallássérült és beszéd fogyatékos gyermekek számára meghirdetett országos, és a sajátos nevelési igényű tanulók számára kiírt területi versenyeken, mint:

- Hanyvári Pál Országos Kommunikációs verseny
- Hallássérült gyermekek sakk,- asztalitenisz versenye
- Hallássérült gyermekek országos röplabdaversenye
- Hallássérült gyermekek országos atlétika versenye

1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységeink

1.7.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Tehetséggondozó tevékenységünk szervezése tehetséggondozási protokollunk alapján történik az intézményi tehetségkoordinátor irányításával.

Tevékenységünknek, feladatainknak megfelelően célunk:

- az egyéni képességekhez igazodó munkaformák,
- a kiscsoportos tanulás-szervezés,
- tehetségfejlesztő foglalkozások kiscsoportban,
- szakkörök, komplex tehetséggondozó programok,
- versenyekre, vetélkedőkre, bemutatókra való felkészítés (tantárgyi, sport, kulturális, művészeti, stb.),
- szabadidős foglalkozások (színház, múzeumlátogatások, stb.) valamint az iskolai kiskönyvtár, és az intézmény más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használatának biztosítása.

1.7.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése (egyenre szabott differenciálás)
- Tanórak szervezése – szükség szerint – csoportbontásban is.
- A délutáni felkészülésen egyéni segítségnyújtás.
- Tantárgyi felzárkóztató foglalkozások.
- Egyéni foglalkozások a halmozott tanulási zavart mutatók esetében.
- Egyéni felkészítések (belső integrált tanulók, súlyos lemaradás, halmozottan jelentkező zavarok, autisztikus tünetek, stb. esetén).
- Felzárkóztató foglalkozások iskolán belüli/kívüli tanulást segítő helyszínek rendszeres látogatása (könyvtárak, múzeum).

Hangsúlyozottan jelentkeznek a problémák azoknál a tanulóinknál, akik – gyakran több éves – sikertelen integrációt követően kerülnek az intézménybe. Esetükben gyakran külső szakember – gyermekpszichiáter – bevonására is szükség van.

Tevékenységi formák:

- családlátogatások (lehetőség szerint)
- szülők/családok nevelési gondjainak enyhítése – pszichológus és az SOS – team szakembereinek segítségével, az otthoni tanulás, kiemelten a kommunikáció fejlesztésének segítése (gyakorlatias jellegű, ötleteket adó évfolyam független szülőklub szerű szülői értekezletek)
- mentálhigiénés szakember lehetőség szerinti bevonása
- az egyéni képességekhez igazodó tanulás megszervezése
- képességcsoportok kialakítása egyes tantárgyak oktatásában
- differenciált segítségnyújtás a napközis, illetve kollégiumi felkészülés folyamatában
- a továbbtanulás irányítása, segítése (szülőkkel közös iskola/munkahely látogatások)

Pedagógusaink szakmai kompetenciájának bővítéséhez, a pályázati lehetőségek kihasználásával, szakmai tapasztalatszerző intézménylátogatásokat szervezünk.

Az EFOP- 3.1.6-16-2017-00015. azonosító számú „Együtt működik” Gyógypedagógiai és szakszolgálati intézmények esélyteremtő szerepe születéstől a munkába állásig című projekt keretében két jó gyakorlat megismerésre került:

- az Egri Mlinkó István EGYMI utazótanári intézményegységének szakmai, működési protokollját tanulmányozták és azt adaptálva alkalmazták intézményünk utazótanári protokolljának elkészítéséhez.
- a Szigetvári Istvánffy Miklós Általános Iskolában a kéttanáros modell működését ismerték meg pedagógusaink, melyet átemeltünk saját iskolai gyakorlatunkba. A modell keretében a rehabilitációs órák egy része kéttanáros modell keretében valósul meg a gyógypedagógus és az osztálytanító szoros szakmai együttműködésével
- Emellett a Pécsi ÉTES EGYMI utazó gyógypedagógiai ellátásának szakmai tapasztalatait szakembereink intézménylátogatás keretében megismerték, összevetették saját intézményi gyakorlatunkkal.

1.7.3. Ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Tanulóink közül többen rossz anyagi és szociális körülmények között, hátrányos helyzetben él. Önhibájából, vagy önhibáján kívül olyan élethelyzetbe kerültek a szülők, hogy gyermekeiket nem tudják ellátni a megfelelő ruházattal, esetenként hosszabb ideig nem fizetnek térítési díjat.

Intézményünkben gyermek és ifjúságvédelmi feladatot ellátó munkatárs is dolgozik az SOS-team szakemberei között. Az osztályfőnökök közvetlenül velük, vele tartják a kapcsolatot. A gyermek és ifjúságvédelmi felelős kezdeményezhet esetmegbeszéléseket az intézményvezetők felé, ezeken részt vesz, kommunikál az érintett szülőkkel, gyámokkal, családsegítőkkel, gyermekvédelmi szakemberekkel.

Az intézményvezető felé legalább negyedévente, de sürgős esetben soron kívül is beszámol az intézményben, feladatával összefüggő eseményekről.

Gyermekvédelmi feladataink:

- a gyermekek fejlődését veszélyeztető okok és káros hatások megelőzése, feltárása, a szociokulturális hátrányok – lehetőség szerinti - ellensúlyozása,
- felfigyelés a gyermek átmeneti, vagy gyakori negatív irányú változásaira testi-lelki vonatkozásban (kisiskolás korban esetleg enurézis, állandó rosszkedv, elhanyagoltság, kamaszoknál befelé fordulás, agresszió, hazautazáskor csavargás, tanulásromlás, pszichés zavarok bármelyik életkorban stb.). Eszközeink a hátrányok leküzdéséhez a nagyobb odafigyelés, a gyermekkel való törődés, a felzárkóztató foglalkozások, korrepetálás, tehetséggondozás, egyéni beszélgetések sorozata,
- folyamatos ellenőrzést és nyomon követést igényel a hátrányos helyzetben, vagy veszélyeztetett körülmények között élő gyermekek családban történő elemi ellátása (élelem, ruházat, tanszer, pihenés), otthoni életmódja, a serdülők baráti köre, szórakozása, mozgásszabadsága,
- figyelemmel lenni arra, hogy használ-e a gyermek egészségére ártalmas szereket (drog, alkohol, cigaretta), folytat-e fejlődésére káros életmódot,
- feladatunk a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges nevelési légkör megteremtése, amiben nem érez kizártságot származása, színe, vallása, hátrányos helyzete miatt,
- lényeges, hogy a gyermekek egészségügyi állapotát, testi épségét családon belül és kívül védelmezzük, figyelemmel kísérjük és rendszeres iskolaorvosi ellátást biztosítunk (gyermekorvos, fül-orr-gégész, szemorvosi, fogorvosi ellátás, gyógyászati segédeszközök igény szerinti hozzáférhetősége – hallókészülék, szemüveg stb.),
- a gyermekek megfelelő fejlődését akadályozhatja a munkanélküliség, a szülők alacsony jövedelme, vagyoni helyzete – más esetben a szülők életvitele, alkoholizálása, gyermekükhöz való viszony. Amennyiben a szülők nem tudnak, vagy nem akarnak gondoskodni a gyermeküket megillető szolgáltatásokról, intézményünk megteszi a szükséges intézkedéseket a gyermekvédelmi szakszolgálatok felé,
- nyomatékosan figyelmeztetjük a szülőt – a gyermekvédelmi szakszolgálat segítségével is – a tankötelezettségre, a rendszeres folyamatos iskolába járásra.
- tiszteletben tartjuk a gyermekek személyiségét, ismertetjük jogait és kötelességeiket, elegendő időt biztosítunk egyéni problémáik megbeszélésére,
- tájékoztatjuk a szülőket a segítő szolgáltatások lehetőségeiről, ismertetjük az iskolán belüli segítő szolgáltatást (pszichológus),

- javasoljuk a szorosabb kapcsolattartást intézményünkkel, az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal, nevelőkkel, gyermekfelügyelőkkel, gyakoribb részvételt a szülői értekezleteken, nyílt napokon, tájékoztató előadásokon.

Kapcsolatot tartunk:

- a SVMPSZSZ Járási Tagintézményével és a Szakértői Bizottság szakembereivel
- a Gyermekvédelmi Szakszolgálatokkal,
- a Gyermekjóléti Szolgálatokkal,
- a Gyámhivatalokkal.
- a tanulók lakóhelye szerinti önkormányzatokkal, családsegítőkkel

1.7.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő, esélyteremtő tevékenység

Hátránykompenzációs tevékenységeink:

- Feltérképezzük a segítségre szorulókat körét. Az osztályfőnök információi alapján esetenként természetbeni támogatást nyújtunk (ruha, tisztasági szerek) - gyűjtés szervezése a családok támogatására.
- Figyelemmel kísérjük az ösztöndíj pályázatokat (pl. Útravaló), és pályáztatjuk tanulóinkat megfelelés esetén.
- Szükség esetén segítséget nyújtunk a HH vagy HHH határozatok beszerzésében, a lakóhelyi önkormányzathoz benyújtott szülői kérelemhez véleményt írunk
- A „Teljes Értékű Életért” alapítvány támogatását kérjük rászorultság esetén kiránduláshoz, színházlátogatáshoz, taneszközök, gyógyászati segédeszközök vásárlásához.
- Intézményünk, kihasználva a pályázati lehetőségeket, rendszeresen nyújt be pályázatokat a Határtalanul, az Erzsébet napközi és az Erzsébet osztálykirándulás pályázati kiírásokra. A programokon való részvétellel tanulóink olyan élményekhez jutnak, melyeket a családok többsége nem tudna számukra biztosítani.

Esélyteremtő programjaink:

- Nyújtott első osztály biztosítása a lassabb haladású, hosszabb érési időt igénylő, vagy többségi iskolából érkező ismétlő első osztályos gyermekek számára.
- Egyéni rehabilitációs terv alapján történő haladás a terápiás szakemberek, gyógypedagógusok és a tanítók, szaktanárok szakmai együttműködésével.

- Hátránykompenzáló terápiák biztosítása (HRG úszás, logopédiai terápiák, Mozgáskotta, alapozó terápia, logopédiai ritmika, felzárkóztató foglalkozások)
- Tanulóink részt vehetnek megyei, országos tanulmányi versenyeken, melyeket akár többségi iskolák tanulóinak, akár SNI iskolák tanulóinak hirdetnek meg.
- Kiváló akkreditált tehetségpontként odafigyelünk a valamilyen képességterületen ügyes tanulóinkra, és bemutatkozási lehetőséget teremtünk számukra. (pl. Duráczky Tehetségnap és Kiállítás szervezése)
- Jól kidolgozott, már hagyománnyá vált átvezetési programokkal segítjük a gyermekeket, tanulókat, szülőket az óvoda – iskola, az alsó – felső tagozat közötti átlépés, és a középiskolába lépés előtt.
- A pályaválasztást a “Ráhangolás” program megszervezésével támogatjuk és segítjük, melynek keretében meghívjuk a tanulóink számára szóba jöhető középiskolákat és a SVMPSZSZ pályaválasztási tanácsadást végző szakembereit is. A programon a szülők részvétele is biztosított.
- 8. évfolyamos tanulóinknak előkészítő foglalkozásokat szervezünk a központi felvételi vizsgán történő megfelelés érdekében.

1.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A Diákönkormányzatban dolgozó osztályképviselek – a DÖK támogató pedagógus segítségével - gyakorolják a Köznevelési törvényben megfogalmazott jogokat. Osztályfőnökeik segítségével társaik javaslatait összegyűjtik, ezek alapján kezdeményeznek, javaslatokat tesznek, a döntésekről tá DÖK segítő pedagógusájékoztatnak.

1.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

1. 9. 1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

- Diákönkormányzat gyűlései
- Iskolagyűlés
- Tájékoztató faliújságok

1. 9. 2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A szülői jogok érdekérvényesítő szerve az Iskolai Szülői Munkaközösség. Osztály (csoport) szervezési formában az osztályfőnökök segítségével szerveződnek. Iskolai szinten a Szülői Munkaközösség Választmányát a hallássérült és a logopédiai osztályok képviselőjében 1-1 „Szülő elnök” vezeti. Közvetlen kapcsolataikban munkájukat egy gyógypedagógus koordinátor tanár segíti. Szervezett formában évi 2-3 alkalommal tart összejövetelt, illetve szükség szerint,

amikor az intézmény életében olyan megemlékezések, események, rendezvények történnek, melyekhez szükséges a szülők véleményezése, illetve közreműködése. Jogosítványain kívül kiemelt feladatként ellátja a szülők szakmai tájékozottságának fejlesztését (nyílt napok szakmai programja, adott témájú ismertető, bemutatók, közös kirándulások, összejövetelek), az iskola „nyitottságának” elősegítését.

Az Iskolai Szülői Munkaközösségnek kiemelt célja az egyes szülő és gyermeke, valamint a pedagógus kapcsolatának szoros nevelési együttműködése a gyermeke érdekében. Igény szerint a szülő az intézmény vezetőit, a gyermeke nevelése-oktatásában résztvevő pedagógusokat előzetes egyeztetés után, illetve a fogadó órákon is felkeresheti, ha ez a foglalkozások rendjét nem zavarja.

Ahhoz, hogy a szülők igazi partnerek legyenek a fejlesztésben rendszeres tájékoztatásra, útmutatásra van szükségük.

Ennek formái:

- **Nyílt napok**

A szülők látják gyermekük tanórai munkáját, az egyénre szabott, sérülés-specifikus módszerek alkalmazását a fejlesztésben.

- **Szülői fórumok**

A Szülői Szervezet javaslatai alapján az iskolavezetés szervezi. Témái a szülők igénye szerint alakulnak.

Kiemelt témakörök:

- A gyermekek kommunikációjának fejlesztése a család mindennapi tevékenységébe ágyazva.
- A TV-nézés, számítógép, internet használatának helyes aránya, módja. Gyakorlati tanácsok az infokommunikációs eszközök helyes használatához. Internetes zaklatás.
- Társadalombiztosítási finanszírozások (utazási költség, méltányossági GYES, segédeszközök stb.).
- Élménynapló írásának módjai (videó-film bemutatása, megbeszélés).
- Nevelési problémák különböző életszakaszokban

- **„Rendhagyó” szülői értekezletek** – Egy-egy kulcsfontosságú fejlesztési feladat (pl.: szókincesfejlesztés) gyakorlati bemutatóval egybekötött bemutatása, körüljárása. Ez a „szülői értekeztet” nem osztályfokhoz kötött, hanem a hasonló módon fejleszthető tanulók szülei képeznek egy-egy csoportot (hallásállapot, vezető kommunikációs csatorna).

- **„Ötletvásár”** – Szülők egymás között. „Én így csináltam, csinálom”. A szülők saját tapasztalataikat (sikereiket, kudarcaikat) osztják meg egymással.
- **Fogadóórák** – Az adott gyermek egyéni fejlődésének megbeszélése a szülővel. Tájékoztatás, feladatok a fejlesztésben. Felső tagozaton *online fogadóórákat* is szerveznek a pedagógusok félévente 2 alkalommal.
- **Szülőtanfolyamok, beszélgető körök** – igény és érdeklődés szerint
- **Családlátogatások** igény-, és meghívás szerint
- **Iskolai rendezvények, bemutatók, kiállítások**

A Duráczky-Tehetségnapon a szülők gyermekeik színpadi játékában, produkcióikban gyönyörködhetnek. A képzőművészeti kiállításokon büszkén nézegethetik gyermekük alkotásait.

Mindez segíti a családot a fogyatékossgal élő gyermeke elfogadásában, értékeinek felismerésében.

- **Pályaválasztási segítségnyújtás** – A felső tagozatos osztályok (6. osztálytól) a szülőkkel együtt iskolalátogatásokat, üzemlátogatásokat szerveznek. Ez a forma különösen nagy jelentőségű a tanulási zavaros vagy a súlyosan halmozottan sérült tanulók esetében, amikor is a gyermekek továbbtanulási lehetőségei korlátozottak.

1. 9. 3. Kapcsolat az iskola külső partnereivel

Intézményünk törekszik arra, hogy jó szakmai és emberi kapcsolatot ápoljon a városi és országos szakmai szervezetekkel, intézményekkel. Hagyományosan jó kapcsolatot alakítottunk ki és tartunk fenn az alábbiakkal:

- Kaposvári Tankerületi Központ
- SVM Pedagógiai Szakszolgálat
- Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete
- Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Somogy Megyei Szervezete
- Hallássérülteket nevelő, oktató hazai és külföldi társintézmények
- Többségi általános iskolák
- Somogy Vármegyei Egészségügyi Hálózat
- Somogy Vármegyei Kaposi Mór Oktató Kórház Fül-Orr-Gége Osztály
- Audiológiai állomások
- „Teljes Értékű Életért” alapítvány
- Somogy Megyei Rendőrfőkapitányság
- Gyermekvédelmi Szakszolgálatok
- Gyámhivatalok
- Védőnők, gyermekorvosok
- ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
- MATE Kaposvári Campus

- Napkerék Egyesület
- Csiky Gergely Színház
- BÁBsZínTÉR Egyesület
- Compass Egyesület
- Kaposvár Megye Jogú Város

1.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (egyéni munkarendes tanulók, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait magántanulónként végzi,
- hiányzása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, köteles évet ismételni. A javító vizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor az iskola bejáratára kell kifüggeszteni.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:

- neki fel nem róható okokból elkészik, távol marad,
- megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.

Pótló vizsgát – az intézményvezető döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

1. 11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanulók átvételére más hallássérülteket oktató gyógypedagógiai intézménytől, valamint sikertelen integráció esetében a többségi iskolától az illetékes szakértői bizottságok intézménykijelölését követően kerülhet sor, a tanulócsoport illetve az intézmény maximális létszámhatárának függvényében. Átvételkor be kell mutatni:

- az elvégzett évfolyamokról szóló bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott távozási lapot
- az illetékes Szakértői Bizottság szakértői véleményét és intézménykijelölését

A logopédiai osztályokba történő átvételre kerülhet többségi általános iskolából az a tanuló, aki beszéd fogyatékosága, tanulási zavara (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) miatt az integrált oktatásban nem, vagy csak súlyos nehézségek árán tud helytállni.

A beiratkozás és felvétel folyamatos, de a speciális fejlesztő munka érdekében optimálisabbnak tartjuk a tanév eleji, vagy a félévkor történő iskolaváltást.

Év közben csak a már működő osztályok struktúráját, létszámát, a biztosítható fejlesztési órák keretét szem előtt tartva tudunk gyermeket fogadni. A tanítókból, gyógypedagógusokból és logopédusokból álló team javaslatára a tanuló szakértői véleménye alapján, a szabad férőhelyek függvényében az iskolavezetőség dönt a gyermek felvételéről.

A felvételi eljárás különös szabályai

Intézményünkbe az illetékes vármegyei és országos szakértői bizottságok szakértői véleményeivel beutalt sajátos nevelési igényű gyermekek kerülnek felvételre.

Hallássérült osztályainkba a súlyos fokban hallássérült (siket) illetve nagyothalló gyermekek kerülnek felvételre.

A logopédiai iskolai osztályaink nyitottak minden olyan tankötelezettségi korát elért gyermek befogadására, aki súlyos beszéd-nyelvi zavarral küzd és/vagy tanulási zavar veszélyeztetett.

A SVMPSZ Szakértői Bizottság szakértői vizsgálatát, intézmény kijelölését követően kerül a gyermek felvételre.

Beiratkozáskor be kell mutatni

- az illetékes Szakértői Bizottság szakvéleményét
- az intézménykijelölést
- a gyermek egészségügyi könyvét

A beiratkozás időpontja igazodik a Vármegyei Kormányhivatal által meghatározott hivatalos beiratkozási időpontokhoz (április), azonban a férőhelyek függvényében ettől eltérő időpontban is történhet felvétel.

AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

2. Az iskola helyi tanterve

2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői

Az iskola általános tantervű osztályaiban a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendeletben a miniszter által kiadott kerettantervet választotta.

2.2. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére, általában a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óratervi háló a súlyos fokban hallássérültek (siketek) iskolai osztályaira:

Tantárgyak	Hs.1.1.- 1.2-1.3-	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7
Matematika	5	5	4	4
Etika	1	1	1	1
Környezet	-	-	1	1
Hallás, ritmus, mozg.	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika	1	1	1	1
Testnevelés	4	4	4	4
úszás	1	1	1	1
Jelkommunikáció	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Angol	-	-	-	2
Összes:	24	24	24	25
Kötelező óraszám	22	22	22	23
Max. órakeret	24	24	24	25

Egyéni, Rehabilitáció	11
Felzárkóztatás	1
Tehetséggondozás	1

Tantárgyak	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Dráma és színház	-	-	-	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Matematika	4	4	3	3
Etika	1	1	1	1
Természettud.	2	2	-	-
Hallás, ritmus, mozg.	1	1	1	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika	1	1	1	-
Testnevelés	4	4	4	5
Úszás	1	1	1	-
Jelkommunikáció	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Angol	3	3	3	3
Hon-és népismeret	1	-	-	-
Fizika	-	-	1	2
Kémia	-	-	1	2
Biológia	-	-	2	1
Földrajz	-	-	2	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összes:	28	27	30	30
Kötelező óraszám	27	26	28	28
Max. órakeret	28	28	30	30

Óratervi háló a hallássérült (nagyothalló) tanulók osztályaihoz:

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek				2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+0,5	1+0,5
Hallás-, zenei nevelés	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1+0,5	1+0,5
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezett órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3+2	4+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4+0,5	3 +1,5	3+1	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+0,5	2	2	2+0,5
Természetismeret	2	2+0,5		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1+0,5
Földrajz			1	2

Hallás zenei nevelés	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezett órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Óratervi háló a halmozottan fogyatékos (értelmi fogyatékos) hallássérültek osztályai számára:

Tantárgyak	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7	6	6	7	7
Matematika	4	4+1	4	4+1	3	3+1	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	2	2	2	2	2	2	2	2
Hallás-,ritmus-,mozgásnevelés	2	1	1	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	1	2	2	1	2	2	2	2
Informatika	-		-		1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1+1	1	1+1	1	1+1	1	1+2
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2		2		2		2	
Rendelkezésre álló órakeret	25		25		25		27	

Tantárgyak	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1	4	4+1	4	4+1	4	4+1
Idegen nyelv	-	-	-	-	2	2	2	2
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	2	2+0,5	2	2
Hon- és népismeret	1	1	-	-	-	-	-	-
Természetismeret	2	2	2	2	4	4	4	4
Földrajz	-	-	1	1	1	1+0,5	2	2
Hallás-,ritmus-,mozgásnevelés	2	2	2	2	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1+1	1	1+1	2	2	1	1+1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2		2		2		2	
Rendelkezésre álló órakeret	28		28		31		31	

Óratervi háló - logopédia alsó tagozat

	1. o.		2.o.		3.o.		4.o.	
	kötelező	rehab./k ereten felüli /napközi	kötelező	rehab./ke reten felüli /napközi	kötelező	rehab./ke reten felüli /napközi	kötelező	rehab./ke reten felüli /napközi
magyar	7		7		7		7	
matematika	4+1		5		5		5	
környezetismeret	-		2		2		2	
angol	-		-		1		2	
etika	1		1		1		1	
ének	2		2		2		2	
rajz	2		2		2		2	
testnevelés	4		4		4		4	
technika	1		1		1		1	
testnevelés- úszás	1		1		1		1	
napközi		16		16		16		15
log.terápia		8		8		6		6
teh.gondozás		1		1		1		1
felzárkóztatás		1		1		1		1
felhasznált órák	23	8+2+16	25	8+2+16	26	6+2+15	27	6+2+15

Óratervi háló – logopédia felső tagozat

	5.o.		6.o		7.o		8.o	
	kötelező	rehab./keret n felüli /napközi	kötelező	rehab./ker eten felüli /napközi	kötelező	rehab./ke reten felüli /napközi	kötelező	rehab./ke reten felüli /napközi
magyar	5		5		5		5	
matematika	4		4		4		4	
történelem	2		2,5		2		2,5	
természetismeret	2		2,5		-		-	
kémia	-				1		2	
fizika	-				2		1	
biológia	-				2		1,5	
földrajz	-				1		2	
angol	3		3		3		3	
etika	1		1		1		1	
ének	2		1		1		1	
rajz	1		1		1		1	
informatika	1		1		1		1	
testnevelés	4		5		5		5	
technika	1		1		1		-	
osztályfőnöki	1		1		1		1	
testnevelés- úszás	1		-		-		-	
napközi		15		15		15		13
log.terápia		6		6		4		4
teh.gondozás		1		1		1		1
felzárkóztatás		1		1		1		1
felhasznált órák	28	8+15	28	8+15	31	6+15	31	6+13

A szabadon választható órakeretet valamennyi tagozatunkon a tantárgyak között osztottuk szét. A tantárgyak így megemelt óraszámait az egyes tematikai egységek gyakorlására, elmélyítésére használjuk fel.

2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

A hatályos jogszabályok figyelembe vételével olyan tankönyveket választunk, melyek:

- kép és ábravilágukkal nagymértékben segítik a szövegek megértését
- biztosítják a több éven át való használatot

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket.

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A *Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve* alapján mind a hallássérült, mind a logopédiai tagozatunkon a NAT-ban rögzített pedagógiai szakaszokat a szabályozás szerinti megengedő módosításokkal alkalmazzuk.

A súlyos fokban hallássérült (siket) ép értelmű, valamint az eltérő tanterv szerint haladó tanulóink vonatkozásában az alsó tagozatos szakasz (1-4. osztály) bevezetése előtt 2 éves alapozó időszakot, 2 előkészítő osztályt szervezünk 1.(1.), 1.(2.) elnevezéssel.

A nagyothalló tanulóink esetében az előkészítő időszak 1 éves, 1.(1.) osztály megnevezéssel.

A súlyos beszédfigyatekos tanulóink számára - szakértői javaslatuk szülői kérések figyelembevételével - lehetőséget biztosítunk 2 tanévre nyújtott első évfolyamon történő iskolakezdésre log. 1/1. osztálymegjelöléssel.

2. 4. 1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A hallássérült tanulók 1 vagy 2 évre terjedő alapozó időszakának beiktatását a nyelvi kommunikáció nagyfokú elmaradása indokolja. Ezen időszak speciális fejlesztési céljai: a szókincs, a beszédérthetőség, a hallási figyelem és az épen maradt funkciók fejlesztése, a beszéddinamika javítása, a beszédhangok minél pontosabb ejtése, az olvasás, az írás technikájának kialakítása, az elemi szövegértési kompetencia kialakítása. A nyelvi kommunikáció biztonságos megalapozása, folyamatos fejlesztése teremti meg annak lehetőségét, hogy a kultúrtechnikák mindinkább az ismeretszerzés eszközeivé váljanak.

Az anyanyelvtanítás **speciális óratípusai**: cselekvéses helyzet, mese/bábjelenetek, anyanyelvi gyakorlati foglalkozás, szerep/pantomim játékok, a tevékenységbe ágyazott nyelvi kommunikáció elsajátítását biztosítják, a hallás-ritmus-mozgásnevelés pedig az ének-zene tantárgy helyett, a hallásfigyelem, elemi zenei nevelés, ritmika fejlesztését szolgálja. A speciális

tantárgyak eszközigényesek, melyeket a tanulók hátránykompenzációja érdekében biztosítani kell. Az alapozó osztályokban az egyéni anyanyelvi fejlesztés keretében (nevesítetten) *jelnyelvi kommunikáció* tanítását biztosítjuk a siket, szóbeli kommunikációjukban gátolt tanítványaink számára.

A súlyos beszédfigyatekos gyermekek két évfolyamos (nyújtott) első osztályában az intenzív, sokoldalú percepciók fejlesztés során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmotorikus benyomások egymást erősítve vezetnek eredményre. Az első évfolyam tananyagának 2 tanévre történő elnyújtásával teremthető meg a lehetőség a sokoldalú készségfejlesztésre, a lassított haladási ütemre, ezáltal a biztos írás, olvasási, számolási alapok elsajátítására.

Ekkor történik meg

- a feladat- és szabálytudat alapozása
- az önértékelés elemeinek kialakítása
- az erkölcsi ítéletalkotó képesség néhány elemének alapozása: események, tettek megítélése (jó-rossz).
- az önállóság fejlesztése
- a tehetségfejlesztés alapozása
- a mozgásügyesség fejlesztése.
- alapvető udvariassági formák kialakítása.
- az egészséges életmód iránti igény felkeltése.

2.4.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Tanulóink nyelvi hátrányából adódóan a kommunikációs gátak leküzdése érdekében, már 3. osztálytól megkezdjük az idegennyelvvel (*angol*) való ismerkedést. Heti egy órában, játékos formában találkoznak tanulóink az angol nyelvvel, hogy a tantárgyként való megjelenés időpontjában, már ismerősként üdvözljék az idegennyelvű tananyagot.

A hallássérült osztályokban átfogó feladat a nyelvi rendszer kiépítése.

Cél: olyan direkt kommunikációs szint megalapozása, amely alkalmas valamennyi műveltségi terület ismeretanyagának mind teljesebb körű elsajátítására – szókincs, nyelvalaki struktúrák vonatkozásában.

Logopédiai osztályokban

A grammatikai rendszer tudatos kiépítése, megerősítése mind a beszélt, mind az írott nyelv területén. Szövegfeldolgozás műveleteinek szisztematikus kiépítése, beszéd tudatosság kialakítása.

Mindkét területen kiemelt fontosságú a motiválás, a szemléltetésbe a vizuális megerősítés fokozott beépítése (képek, digitális tananyagok), a tevékenységközpontú tanulásszervezési módokat alkalmazva (aktív tanulás), a kooperatív-interaktív tanulási technikák alkalmazásának fokozatos elsajátítása..

2. 4. 3 Az 5-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Hallássérült tanulócsoportjainkban a technika - életvitel tantárgy keretében háztartási ismereteket (sütés, főzés, háztartási munkák) is beemelünk a tananyagba (cselekvéses helyzetek), támogatva ezzel az önálló életvitel képességének kialakulását.

Hangsúlyozottan szerepet kap a tevékenykedtetés, munkára nevelés a halmozottan sérült tanulócsoportokban.

A speciális órátípusok eszköz és alapanyag-igényesek.

Mindkét iskolai tagozatunkon célunk, hogy a tanulók többsége a nyelvi készségek olyan fokára jusson el, amely egyre önállóbb ismeretszerzésre teszi őket alkalmassá. Valamennyi műveltségi területen feladat az anyanyelvi készségek folyamatos fejlesztése (szóbeli és írásbeli közlés, beszéd-és szövegértés készségei, aktív és passzív szókincs növelése, a passzív szókincs aktivizálása.

Bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

A pályaválasztási, pályaorientációs munkánkat 6. osztálytól végezzük. (intézménylátogatások szülőkkel együtt, 7. osztálytól speciális pályaorientációs programok szervezése).

Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával, tanórán kívüli gyakorlati jellegű előadásokkal járulunk hozzá.

A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával a társadalmi beilleszkedést készítjük elő.

2.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

Mind az 5 testnevelés órát tanórai keretben szervezzük.

1-6. évfolyamon valamennyi tanulónk vonatkozásában 1 testnevelés órát - saját tanmedencénkben- úszásoktatásra fordítunk.

1-2. évfolyamon mindkét tagozaton heti két órában (szűrések függvényében) a teljes tanulócsoportra vonatkozóan, vagy csoportbontásban alapozó terápiát iktatunk be.

Ezen kívül a mindennapos testnevelés egyéb formában is megszervezhető, szakember és kapacitás függvényében. Pl. tánc, korcsolya, teke, stb.

A tanulók fizikai állapotának mérése

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként április-május hónapra írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

Ennek érdekében intézményünkben évente – a tanév rendje jogszabálynak megfelelően – megszervezzük és a testnevelő pedagógusok segítségével lebonyolítjuk a NETFIT méréseket. A tapasztalatokról az érintett kollégák a tanévzáró értekezleten beszámolnak.

2.6. Kiegészítő foglalkozások

A helyi tanterveinkben nem szerepelnek választható tantárgyak. A tanulók érdeklődése, igénye alapján választható szakköröket és érdeklődési köröket szervezünk az egyéb foglalkozások időkeretének terhére. Ezek a foglalkozások részei intézményünk tehetséggondozó tevékenységének, melyben mind az iskolai, mind a diákotthoni intézményegység részt vesz.

2.7. Projektoktatás

Felső tagozaton tanmenetben rögzített tartalommal projekt hetet szerveznek tanulócsoportjaink, lehetőség szerint a logopédiai és a hallássérült tanulócsoportok közös részvételével. Ezen szervezési formával mélyíthetjük az egymás elfogadását, a kooperatív tanulási technikák

elmélyítését. A tanév során két alkalommal van lehetőség további projekt napok megszervezésére, ezek általában a karácsonyi illetve a húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódnak, de a tanév során megjelenő egyéb pályázati lehetőségeket is igyekszünk kihasználni.

További **témahetek** megszervezése az aktuális tanév rendjében meghatározott időpontokban lehetséges, az érdeklődő pedagógusok vezetésével az adott tanév rendjének, munkatervének megfelelően.

2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességeinek minél szélesebb körű kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulókra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja képességeiknek megfelelő iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztését,
- az oktatásban használt információs - kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- tapasztalat-, és élményszerzésen alapuló tanulást,
- a differenciáló módszerek alkalmazását,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,
- a tanulói aktivitás elősegítését a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd – lehetőség szerinti - pozitív átformálását,
- a továbbtanulás támogatását,
- személyiségfejlesztést és közösségépítést,

- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését,
- tanuló-központú nevelést.

2.9. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- Megfigyelés
- Írásos kikérdezés (kérdőív)
- Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)
- Tanulók által készített produktumok vizsgálata
- Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- Dokumentumok elemzése

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra, erősségekre való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg: a minősítő értékelést (teljesítménymérést), a diagnosztikai értékelést és a tanulástámogató - fejlesztő értékelést.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák – Az iskolában elismerésként a következő **írásos dicséret**ek adhatók:

- szaktanári,

- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvvel, oklevéllel, jutalmazhatók.

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanul tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A nyelvi kommunikációban gátolt tanulók esetében egyénre szabott kommunikációs csatornák bevonásával történik a számonkérés, ellenőrzés (pl.: daktil, jel, pantomimika, infografika alkalmazása, stb.).

A pedagógusok a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak – az előző értékelés óta.

A tanulók szóbeli értékelése folyamatos, tanulás támogató - fejlesztő értékelés. Döntő fontosságú az azonnali pozitív megerősítés, a már sikeresen teljesített, valamint a még gyakorlást igénylő feladatok közös számbavétele. Ezzel a tanuló reális önértékelésének kialakulását is támogatjuk.

Írásbeli beszámoltatás formái, rendje:

feladatlapok az órai tananyaghoz kapcsolódóan

tantárgyi tesztek, melyek lehetnek papír alapúak és online kitöltendők

röpdolgozat az adott óra tananyagából (fogalmak, idegen nyelvi szavak, stb), melyek

- érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
- a röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező,

témazáró dolgozat egy átfogó témakör anyagából

- az osztály egészét érinti,
- a témazáró dolgozat előzetes bejelentése a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban kell, hogy megtörténjék.

Egy tanévben írásbeli témazáró dolgozat a szaktanár megítélése szerinti számban írátható, a tananyag szerkezetétől függően.

A témazáró érdemjegye egyenértékű egyéb szóbeli/írásbeli felelet érdemjegyével. Ugyanazon tanulócsoportban egy nap csak egy témazáró írátható. Ennek összehangolása szaktanári, osztályfőnöki feladat.

Írásbeli feladatok értékelése

Az írásbeli feladatok értékelésénél figyelembe vesszük a tanulók szakértői véleményében leírtakat (diszgráfiás, diszfáziás tünetek). Szükség esetén a tanuló az írásbeli produktumát szóban kiegészítheti, vagy akár szóbeli felelettel helyettesítheti. Az értékelés alapja a helyi tanterv minimum követelményéhez viszonyított teljesítmény az egyéni fejlesztési terv figyelembe vételével.

2.9.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanítási órákon otthoni szóbeli feladatokat határozunk meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek, az osztály üzenő füzetébe beírnak. A nem napközis tanulók esetében meggyőződnek arról, hogy a tanuló saját üzenő füzetébe felírta a megtanulandót. A szóbeli tanulásra feladottakat

- szóban
- írásban
- frontális

számonkéréssel ellenőrizzük.

A legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat is adunk, amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük. Vannak olyan speciális írásbelik is, melyek elkészítésére több időt biztosítunk (pl.: olvasó napló, gyűjtőmunka). A hétvégi időszakra is jelölhetünk ki írásbeli és szóbeli gyakorló otthoni feladatot, de ennek mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapiakon is szokásos mértéket.

A szóbeli felkészülés, az írásbeli házi feladatok elkészítése döntően a pedagógus által irányított délutáni tanórán valósul meg, 1-1,5 óra időtartamban.

A tanulók egyedi igénye/szükséglete szerint lehetőséget biztosítunk tantárgyi korrepetálásra is, a másnapi felkészülés eredményessége érdekében.

A hallássérült gyermekek kommunikációjának fejlesztésében speciális szerepe van az „élménynapló” írásának. E fejlesztési forma folyamatos tevékenység esetén tölti csak be a módszertanilag kiemelten fontos szerepét. Sem a napi, sem a hétvégi és a szünidei „napló” vezetés nem minősül írásbeli házi feladatnak.

Az élménynapló vezetése a beszéd fogyatékos tanulócsoportokban is javasolt.

Napi, hétfévi szorgalmi feladatra a tanár javaslatot tehet, ennek elvégzése a tanuló érdeklődésétől függ.

Az otthoni olvasásgyakorlás – kiemelten 1-2. évfolyamon – napi feladat (hétfégen is) kell, hogy legyen.

2.9.2. Oktatási eredményvizsgálatok

- Tagozatváltáskor a 4. és 5. osztályban tanítók és a szaktanárok közösen összeállított anyagon méri az alapkészségek helyzetét (hangos és szövegértő olvasás, helyesírás, matematika).
- A terápiás munkát végzők (logopédusok, szurdopedagógusok) diagnosztikai vizsgálatokat végeznek, ezek alapján készítik el az egyéni fejlesztési terveiket.
- Országos mérések 6. és 8. évfolyamon minden tanév májusában a tanév rendjében kiadottaknak megfelelően.

2.9.3. A tanulók teljesítményének értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló sajátos nevelési igényének típusára, az esetleges társuló zavarokra, általános állapotára, egyéni haladására, képességeire.

A vonatkozó jogszabályi előírások alapján, az alsó tagozat első évfolyamán és a második évfolyam első félévében szöveges értékelést végzünk, tanév végén az ötfokozatú érdemjegy az osztályozás eszköze.

A későbbiekben és a *felső tagozaton* a tanulók teljesítményének értékelése tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal (kitűnő, jeles, jó közepes, elégséges, elégtelen) történik.

Az ötfokú skálán történő értékelés bármely évfolyamon kiegészíthető szöveges értékeléssel.

2.9.4. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

2.9.5. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, képességeihez mérten érti és önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a tovább haladáshoz feltétlenül szükséges.

A fogalmak nagy részét nem érti, önállóan egyszerű összefüggéseket is nehézséggel, bizonytalanul ismer fel.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

2.10. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyen értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

A jutalmazások területei a tantestület döntése szerintiek:

- tanulmányi munka
- sportteljesítmények
- közösségi munka
- kulturális és közéleti tevékenység
- verseny eredmények

A jutalmazás formái

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- szaktanári
- osztályfőnöki
- igazgatói
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni.

Közösségi munkáért a DÖK és a kollégium is javasolhat tanulókat az elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

	Ki adja?	Milyen közösség előtt?	Megjelenés helye
Szóbeli dicséret	osztályfőnök, szaktanár	osztályközösség	
Írásbeli dicséret	osztályfőnök, szaktanár	osztályközösség	KRÉTA e- napló
Igazgatói dicséret	intézményvezető	az iskolai közösség előtt, iskola gyűlésen	KRÉTA e- napló
Elismerő oklevél	intézményvezető	tanévzáró ünnepélyen	
„Ügyes kezek”, „Kis okos”, „Jó sportoló”		„Duráczy-tehetségnap”- on az intézményi és szülői közösség előtt	

A **magatartási elvárásokat** az intézmény Házirendje tartalmazza. Ezen elvárások teljesítése alapján az értékelési szempontok a következők:

Példás:

Aki az iskolában és a kollégiumban egyaránt:

- A közösségi munkában becsülettel részt vesz, társai viselkedéséért felelősséget érez, segítőkész.
- Az iskolai rendszabályokat betartja, társaival is megtartatja. Magatartásával az iskolán kívüli, de ahhoz kapcsolódó rendezvényeken is jó példát mutat.
- A tanórákon, szakköri munkában, versenyeken képességéhez mérten aktívan részt vesz, felkészüléséhez mérten megfelelő eredményt ér el.
- A felnőttekkel, társaival udvarias.
- Magatartásával szemben sem szóbeli, sem írásbeli kifogás nem merült fel.

Jó:

Akinek magatartása hasonló a példás magatartáshoz, de közösségi munkát nem végez rendszeresen és magatartása esetenként nem példamutató.

Változó:

Aki tanulmányi és közösségi munkáját elhanyagolja, a házirendet többször megszegi. Felnőttekkel, társaival udvariatlan, durva. Viselkedése gyakran kifogásolható. A közösség vagyonát rongálja, és nem jelzi, ha valaki abban kárt okoz. A közösségi munkában csak vonakodva vesz részt.

Rossz:

Aki többszöri figyelmeztetés ellenére hanyag, munkájával és fegyelmezetlenségével a közösség fejlődését hátráltatja. Kivonja magát a közösségi munkából, szándékosan rongálja a közösség vagyonát.

Általában rossz példát mutat. Társaival, tanáraival szemben durva, agresszív magatartást tanúsít. Többször kap osztályfőnöki, igazgatói figyelmeztetést, intést, vagy rovást.

A magatartás elbírálásának helyi irányelvei:

Házirend

Az iskolai közösségben élő hagyományok, közösségi normák (dicséret, fegyelmező intézkedések, büntetések)

A szorgalom értékelésekor a tanuló iskolai és tanulmányi munkához való hozzáállását értékeljük. Figyelembe vesszük a gyermek önmagához képest nyújtott teljesítményét, fejlődését, a tanuláshoz való viszonyát, a tanórákon, egyéni fejlesztő foglalkozásokon tanúsított aktivitását, önkéntes feladatvállalásait és azok teljesítését.

A szorgalom értékelése nem feltétlenül függ össze az eredményes, jó jeggyel értékelt tanulási eredménnyel, hiszen gyenge képességű tanulóink is lehetnek kiemelkedően szorgalmasak.

Példás:

Aki a kötelesség teljesítésében példamutató, az órákra és a foglalkozásokra képességeihez mértén felkészül. Felszerelését használható állapotban viszi a tanterembe, készíti elő minden órára. Írásbeli házi feladatait tisztán, pontosan készíti el. Képességei szerinti szorgalommal tanul.

Jó:

Akinek a szorgalma hasonló a példás szorgalmú tanulókéhoz, de a kötelesség- teljesítés során többször ösztönözni kell.

Változó:

Aki rendszertelenül készül az órákra és a foglalkozásokra, felszerelése sokszor hiányos. Tanszereit nem gondozza, minden munkáját képességeinél kisebb szorgalommal végzi.

Hanyag:

Aki munkáját minden területen elhanyagolja, nem is törekszik hibái kijavítására, minden munkában megbízhatatlan, egy, vagy két tárgyból hanyagsága miatt elégtelen érdemjegyet kap.

Legitimációs záradék

A Pedagógiai Program hatályba lépése, felülvizsgálata

Intézményünk nevelőtestülete a 2023. szeptember 1-jén hatályba lépő dokumentumot a vonatkozó jogszabályi előírások alapján módosította.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala: a dokumentumot az intézmény titkárságán lehet elolvasni, és a honlapon és megtekinthető honlapunkon is.

www.duraczky.hu

A Pedagógiai Programot a nevelőtestület megismerte, és azt az augusztus 23-ai értekezletén elfogadta.

Pohl Kornélia

tanító - gyógypedagógus

A Pedagógiai Programot a Diákönkormányzat képviselőjében aláírással igazolom, hogy a DÖK a dokumentum tartalmát megismerte, véleményezési jogunkat gyakoroltuk, azzal egyetértünk.

Lókiné Karsai Nikolett

DÖK segítő pedagógus

Az Intézményi Tanács a SVM Duráczy EGYMI és Kollégium Pedagógiai Programját megismerte, és azt szeptember 1-jén elfogadta.

Herbán Katalin

intézményi tanács elnöke

Fenntartói legitimációs záradék

A **Kaposvári Tankerületi Központ** a Somogy Vármegyei Duráczky József Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium fenntartója a Pedagógiai Program tartalmát jóváhagyja azzal, hogy a benne található többletkötelezettségek tekintetében, annak felmerülésekor, kötelezettségvállalási igény benyújtása után dönt.

Kaposvár, 2023. szeptember 1.

fm
Sinka Szilvia

gazdasági vezető
tankerületi igazgató helyettes

